

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu



**INFORMACIJA O
PROVOĐENJU
PREVENTIVNIH MJERA I
AKTIVNOSTI NA SUZBIJANJU
ALERGENIH KOROVA NA
PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2011. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, svibnja 2012.

**INFORMACIJA O PROVOĐENJU
PREVENTIVNIH MJERA I AKTIVNOSTI
NA SUZBIJANJU ALERGENIH KOROVA
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE U 2011. GODINI**

UVOD

Područje istočne Hrvatske, posebice okolica Osijeka, evidentirano je kao područje s najvećom koncentracijom ambrozije u ovom dijelu Europe, što potvrđuju i rezultati mjerenja Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije. Tako je ukupna godišnja količina peludi ambrozije izmjerena u Osijeku u 2011. godini iznosila 12403 (10385 u 2010.godini) zrnaca, u Našicama 17492 (15629 u 2010. godini) zrnaca, u Đakovu 10168 zrnaca (12253 u 2010. godini), a u Belom Manastiru 11053 zrnaca (2309 u 2010. godini - zbog neispravnosti uređaja mjerenja nisu obavljena tijekom cijele sezone). S obzirom na dobivene podatke možemo govoriti o povećanju broja zrnaca ambrozije s iznimkom grada Đakova.

Naredbu o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije na području Osječko-baranjske županije i tijekom 2011. godine provodili su mnogi obveznici uklanjanja ambrozije, a po njoj je proveden i inspekcijski nadzor i poduzimane su mjere protiv prekršitelja Naredbe.

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva donio je u svibnju 2004. godine prvu Naredbu o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije ("Narodne novine", broj 66/04.), a zatim je temeljem Zakona o biljnom zdravlju ("Narodne novine", broj 75/05.) koji se počeo primjenjivati 1. siječnja 2006. godine, u kolovozu 2006. godine objavljena nova Naredba o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije ("Narodne novine", broj 90/06.). I ovom se Naredbom kao i prethodnom propisuju mjere obveznog uklanjanja korova ambrozije u cilju njenog suzbijanja i sprječavanja daljnjeg širenja na području Republike Hrvatske.

Prema članku 2. Naredbe propisane mjere uklanjanja ambrozije dužni su provoditi vlasnici, posjednici i korisnici poljoprivrednog obrađenog i neobrađenog zemljišta (vrtova, oranica, livada itd.), šuma i lovišta, ovlaštenici upravljanja vodotokovima i kanalima te površinama uz vodotokove i kanale, ovlaštenici upravljanja parkovima i drugim javnim zelenim površinama. Riječ je o agrotehničkim, mehaničkim i kemijskim mjerama koje su navedeni obveznici dužni provoditi na svojim površinama u više navrata tijekom vegetacijske sezone ambrozije.

Nova Naredba o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije ("Narodne novine", broj 72/07.) donesena 05. srpnja 2007. godine utvrđuje značajne promjene. Prema novoj Naredbi ispuštene su odredbe prema kojima su Agronomski fakultet u Zagrebu i Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske bili zaduženi za provedbu programa nadzora u cilju istraživanja raširenosti ambrozije na području Republike Hrvatske, određivanja intenziteta zakorovljenosti, postojanja rezistentnosti i polimorfnosti te izrade preporuka i informiranja javnosti o mjerama suzbijanja.

Novom Naredbom nedvojbeno je utvrđeno da su zaposlenici u uredima državne uprave u županijama, uz stručnjake Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu i jedinice lokalne samouprave, dužni upoznati obveznike njezine primjene s njezinim sadržajem i kaznenim odredbama u slučaju njezinog neprovođenja.

Inspekcijski nadzor nad provedbom mjera propisanih ovom Naredbom provodi fitosanitarna inspekcija i šumarska inspekcija sukladno Zakonu o biljnom zdravlju ("Narodne novine" broj 75/05. i 55/11.), te poljoprivredna inspekcija sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine", broj 152/08., 25/09., 153/09., 21/10., 39/11. i 63/11.).

I. PROVOĐENJE PREVENTIVNIH MJERA I AKTIVNOSTI NA SUZBIJANJU ALERGENIH KOROVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Prema podacima dobivenim od općina i gradova na području Osječko-baranjske županije akcije suzbijanja ambrozije i provođenje preventivnih mjera tijekom 2011. godine provodile su se u istom intenzitetu kao i protekle 2010. godine.

Gradovi Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo te općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci, Petlovac, Petrijevi, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka aktivno su provodili akcije suzbijanja ambrozije kao i preventivne mjere. Navedeni podatci dobiveni su od jedinica lokalne samouprave na službeni upit što poduzimaju u pogledu suzbijanja alergeni korova na svom području.

Odlukom o uklanjanju ambrozije i sprečavanju njezinog širenja na području **Grada Belog Manastira** („Službeni glasnik Grada Belog Manastira“, broj 3/07.) propisane su mjere obveznog uklanjanja korova ambrozije i sprečavanja njezinog daljnjeg širenja na području grada Belog Manastira u cilju osiguranja zdravlja stanovništva i uklanjanja izvora štetnih utjecaja na zdravlje ljudi. Mjere i aktivnosti poduzimane tijekom 2011. godine su tanjuranje i košnje od svibnja do rujna 2011. godine te podjela letaka i isticanje plakata. Područja na kojima su provođene mjere uklanjanja ambrozije su parkovi i zelene površine u gradu Belom Manastiru i naseljima Šećerana, Branjin Vrh i Šumarina u ukupnoj površini od 8 ha; poslovna zona u gradu Belom Manastiru u površini od 120.000 m² te područja uz kanale koja su se uređivala u okviru Programa javnih radova u površini od 4,5 m². Nositelj aktivnosti je osoba kojoj su povjereni poslovi temeljem ugovora. Za provođenje mjera i aktivnosti uklanjanja korova ambrozije i sprečavanja njezinog daljnjeg širenja utrošena su financijska sredstva u iznosu od 477.753,97 kuna. Za nadzor nad provođenjem Odluke nadležan je komunalni redar koji je poduzimao mjere usmene ili pisane opomene.

Grad Belišće je tijekom 2011. godine sukladno Odluci o komunalnom redu Grada Belišća, a u cilju suzbijanja ambrozije na javnim i zelenim površinama u vlasništvu Grada, u devet navrata vršio košenje površina pod ambrozijom. Ukupno je pokošeno 47 017 m² površina na kojima se pojavila ambrozija i to: rubni dijelovi naselja Belišće 27 403 m², rubni dijelovi prigradskog naselja Bistrinci 12 864 m², rubni dijelovi prigradskog naselja Gat 400 m², rubni dijelovi prigradskog naselja Gorica 600 m², rubni dijelovi prigradskog naselja Kitišanci 2100 m², rubni dijelovi prigradskog naselja Tiborjanci 850 m² te rubni dijelovi prigradskog naselja Veliškovci 2.200 m². Za provođenje mjera i aktivnosti uništavanja ambrozije u 2011. godini utrošeno je 11.692,97 kuna. Nositelj aktivnosti je Grad Belišće putem komunalnog poduzeća "Kombel" d.o.o. i djelatnika zaposlenih Programom javnih radova. U nekoliko slučajeva nakon prijave građana ili poljoprivrednog inspektora, Grad je putem komunalnog redarstva upozoravao građane na zakonsku obvezu uništavanja ambrozije ili slao pisane opomene s upozorenjem da će inspektor za poljoprivredu u slučaju ne košenja i uništavanja ambrozije podnijeti prekršajnu prijavu što je u svim slučajevima dalo rezultata, odnosno ambrozija je uništena.

Grad Đakovo je tijekom 2011. godine putem medija obavještavao sve pravne i fizičke osobe o obvezi uklanjanja i uništavanja alergeni korova, poglavito ambrozije na svim površinama na području Grada Đakova, a temeljem Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije ("Narodne novine" br. 72/07.) i Odluke o obvezi uklanjanja i uništavanja ambrozije na području Grada Đakova ("Službeni glasnik" Grada Đakova br. 9/02.). Mjere koje su korištene u suzbijanju alergeni korova na području Grada Đakova tijekom 2011. godine su košnja i ručno uklanjanje alergeni korova, korištenje pesticida, izdavanje upozorenja vlasnicima i korisnicima zemljišta na području Grada. Od strane komunalnih redara izrečeno je 90 opomena nakon kojih su vlasnici i korisnici zemljišta izvršili uklanjanje alergeni korova. Tretirane površine, koje su obuhvaćene ovim aktivnostima su parkovi, groblja, zelene površine uz škole i javne ustanove, gradsko građevinsko zemljište, javne zelene površine u gradu Đakovu, poljoprivredna zemljišta te neizgrađena građevinska

zemljišta. Nositelji aktivnosti su komunalna služba "Univerzal" d.o.o. i vlasnici odnosno korisnici zemljišta. U Gradu procjenjuju kako je tretirano oko 80 ha površina zakorovljenih ambrozijom, a za izvršenje navedenih mjera i aktivnosti u 2011. godini utrošeno je oko 180.000,00 kuna.

Gradonačelnik **Grada Osijeka** donio je dana 26. svibnja 2011. godine Plan aktivnosti na suzbijanju alergenih korova, posebno ambrozije na području grada Osijeka u 2011. godini (nastavno: Plan), a isti je objavljen u Službenom glasniku Grada Osijeka br. 7/11. od 27. svibnja 2011.

Na temelju Plana na području Grada Osijeka poduzimale su se mjere i aktivnosti s ciljem smanjenja negativnih utjecaja na zdravlje građana u svezi pojave alergijskih bolesti i to:

- mjerenje koncentracije peludnih zrnaca u zraku,
- organiziranje stručnih predavanja i edukacija o štetnosti ambrozije i mjerama njezina suzbijanja sa ciljem podizanja svijesti građana o štetnosti korova, posebno ambrozije,
- tiskanje i distribucija zdravstveno-edukativnih brošura "Dišimo lakše - ambrozija", kao i plakata "Živjeti bez ambrozije",
- u suradnji sa Službom školske medicine Zavoda za javno zdravstvo, informiranje učenika osnovnih i srednjih škola prilikom sistematskog pregleda o problemu alergenih korova s naglaskom na štetnost ambrozije,
- sudjelovanje sudionika Plana na stručnim sastancima s temom alergijskih bolesti te u emisijama na radiju i televiziji tijekom sezone cvjetanja ambrozije,
- poticanje i organiziranje akcija uništavanja i suzbijanja alergenih korova, posebno ambrozije,
- provođenje mjera obveznog uklanjanja korova ambrozije sukladno odredbama Odluke o komunalnom redu Grada Osijeka,
- sudjelovanje u akcijama uništavanja ambrozije košnjom na površinama koje su vlasništvu Grada, a nisu u programu redovite košnje,
- edukacija učenika u osnovnoj školi o izgledu i štetnosti alergenih korova, posebno ambrozije na zdravlje ljudi,
- poticanje građana, ustanova i gospodarstvenika na području gradskih četvrti i mjesnih odbora Grada da se aktivno uključe u organizirane akcije uništavanja ambrozije putem obavijesti i promidžbenog materijala,
- obavještanje o nepokošenim površinama u vlasništvu Grada i u privatnom vlasništvu komunalne redare Grada,
- provođenje mjera sukladno odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije - *Ambrosia artemisiifolia* L. i Zakon o biljnom zdravstvu te
- praćenje zdravstvenih poteškoća osoba osjetljivih na pelud korova, posebno ambrozije.

U provedbi mjera i aktivnosti na suzbijanju alergenih korova, posebno ambrozije na području Grada Osijeka u 2011. godini sudjelovali su:

- upravni odjeli Grada Osijeka (Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo Grada Osijeka, Upravni odjel za komunalno-stambeno gospodarstvo i promet te zaštitu okoliša - Odsjek komunalnog redarstva, Upravni odjel za mjesnu samoupravu u suradnji sa gradskim četvrtima i mjesnim odborima, Upravni odjel za društvene djelatnosti),
- Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije,
- Medicinska škola Osijek,
- Udruga za zaštitu okoliša i ruralne baštine "Tuljan", Osijek,
- Udruga za borbu protiv alergijskih bolesti, Osijek,
- Unikom d.o.o. Osijek,
- Osječko-baranjska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb,
- Klinički bolnički centar Osijek, Odjel za kliničku imunologiju i alergologiju,
- Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije,
- osnovne škole na području Grada,
- sredstva javnog priopćavanja.

Tijekom mjeseca srpnja, kolovoza i rujna, u sklopu aktivnosti na sprečavanju i uništavanju ambrozije i drugih korova, Odsjek komunalnog redarstva Grada Osijeka dostavio je Unikomu d.o.o. Osijek šest izvješća s popisom površina i lokacija privatnih površina koje su obrasle ambrozijom i drugim korovom. Zbog neuklanjanja ambrozije i drugih korova na području Grada Osijeka, komunalni redari su vlasnicima 63 čestica, koji nakon usmenih upozorenja nisu izvršili kosidbu i uklanjanje korova i ambrozije, napisali prijave te izdali obavezne prekršajne naloge s predviđenim novčanim kaznama od 1.000,00 kuna za fizičku i odgovornu osobu u pravnoj, te 5.000,00 kuna za pravnu osobu i 1.500,00 kuna za fizičku osobu obrtnika ili osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost. Od navedenog broja prijava 57 su protiv fizičkih osoba, a 8 prijava protiv pravnih osoba. Veliki problem u provedbi odredbi Odluke o komunalnom redu koje se odnose na uklanjanje ambrozije i korova, predstavlja nesređeno stanje u gruntovnici koje dovode do toga da se obvezni prekršajni nalozi izdaju osobama koji više nisu vlasnici čestica.

Na temelju dopisa komunalnog redarstva, vlastitih izvida te dojava građana Unikom d.o.o., Radna jedinica "Zelenilo" u protekloj godini tretirala je 254.700 m² površine koje su u vlasništvu Grada, a koje su zahvaćene ambrozije. Navedene površine odnose se na površine koje nisu obuhvaćene Programom održavanja javnih zelenih površina odnosno nisu u programu redovite košnje, a iste su košene malčerima kako bi se spriječila cvatnja i polinacija ambrozije i ostalih alergogenih korova.

Kao i proteklih godina, u sustavno rješavanje problema suzbijanja alergeni korova, a posebno ambrozije aktivno su se uključile gradske četvrti i mjesni odbori Grada Osijeka na način da su putem obavijesti i promidžbenog materijala poticali građane sa svog područja da se uključe u suzbijanje ambrozije što je rezultiralo većim brojem dojava o nepokošenim površinama s ambrozijom i ostalim alergenim korovima, a i organiziranim akcijama građana u uništavanju ambrozije. O lokacijama nepokošenih javnih površina s ambrozijom i ostalim alergenim korovima na temelju prijave građana obaviješten je nadležni Odsjek komunalnog redarstva, ali i fitosanitarni inspektori.

Temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu i Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije - *Ambrosija artemisiifolia* L. ("Narodne novine" br. 72/07.) na području Grada tijekom 2011. godine, dva poljoprivredna inspektora obavila su 8 inspekcijskih nadzora kojim su obuhvatili 4.273.700 m² poljoprivrednih površina, pri čemu su donijeli 6 rješenja kojim su naredili uništavanje korova ili obradu poljoprivrednog zemljišta. Nije bilo podnošenja optužnih prijedloga. Temeljem Zakona o biljnom zdravlju i i Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije - *Ambrosija artemisiifolia* L. na području Grada tijekom 2011. godine, jedan fitosanitarni inspektor obavio je 3 inspekcijska nadzora, ali nije bilo donesenih upravnih mjera niti podnošenja optužnih prijedloga.

U cilju provedbe Plana aktivnosti iz Proračuna Grada Osijeka za 2011. godinu isplaćena su financijska sredstva u iznosu od 90.000,00 kuna i to:

- Zavodu za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije (za mjerenje koncentracije peludnih zrnaca u zraku) financijska sredstva u iznosu od 50.000,00 kuna,
- Udruzi za borbu protiv alergijskih bolesti financijska sredstva u iznosu od 10.000,00 kuna,
- Udruzi za zaštitu okoliša i ruralne baštine "Tuljan", Osijek financijska sredstva u iznosu od 20.000,00 kuna te
- Medicinskoj školi, Osijek financijska sredstva u iznosu od 10.000,00 kuna.

Svi sudionici Plana uložili su znatan stručni rad u cilju smanjenja negativnih utjecaja na zdravlje građana u svezi pojave alergijskih bolesti, te u Gradu Osijeku imperativ i u narednom razdoblju ostaje senzibiliziranje javnosti o ukupnim negativnim posljedicama te poticanje na pravovremeno poduzimanje svih potrebnih aktivnosti kako bi se smanjila koncentracija peludi alergeni korova, a posebno ambrozije ispod koncentracije koja uzrokuje alergijske reakcije.

Tijekom 2011. godine komunalni redar **Grada Donjeg Miholjca** u cilju suzbijanja ambrozije obilazio je teren i po dojavama građana utvrđivao činjenično stanje. Tretirane su površine u veličini cca 68.000 m². Sudionici u suzbijanju bili su Grad Donji Miholjac u ulozi investitora, te Autoevropa d.o.o. Donji Miholjac i javni radovi u ulozi izvoditelja radova na suzbijanju ambrozije. Financijska sredstva utrošena za ovu namjenu iznose oko 25.000,00 kuna. Na dojavu građana u slučaju ambrozije komunalni redar je izašao na teren i utvrdio činjenično stanje, dogovorio s vlasnicima poljoprivrednog zemljišta ili pravnim osobama da u dogovorenom roku unište ambroziju. Nije bilo potrebe za sankcijama građana jer su građani ili pravne osobe postupili po dogovoru.

Grad Našice je organizirao i financirao uklanjanje ambrozije strojnim putem s neizgrađenog zemljišta unutar granica građevinskog područja grada. Pod tretmanom je zahvaćena površina od oko 170.000 m², za što je Grad Našice izdvojio 45.000,00 kuna. Dio neizgrađenog prostora u gradskom naselju Urbarija tretiran je dva puta, zbog neposredne blizine škole. Tretirano je 24.000 m², što je po jednom tretiranju iznosilo 5.733,50 kuna. U listopadu 2009. godine Gradsko vijeće je donijelo novu Odluku o agrotehničkim mjerama u poljoprivredi i o mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina ("Službeni glasnik Grada Našica", br.8/09.) koja člankom 6. izrijekom obvezuje vlasnike i ovlaštenike poljoprivrednog zemljišta na poduzimanje mjera za sprečavanje zakorovljenosti zemljišta. U odnosu na ranije razdoblje obveznici su u većoj mjeri poštivali propise, posebice nakon javnih poziva i upozorenja komunalnih redara. Upravo zbog toga novčane kazne nisu izricane od strane gradskih upravnih tijela.

Tijekom 2011. godine izvršeno je košenje, malčiranje i uništavanje ambrozije i ostalih alergenih korova unutar građevinskog područja u **Gradu Valpovu**, a na slijedećim površinama: Gospodarska - poslovna zona K VI u Valpovu (43.800 m²), na prostoru iza ulice G. Ninskog (13.420 m²), oborinski kanali i bankine u ulici G. Ninskog (990 m²), površina u ulici S. S. Kranjčevića (9.450 m²), na prostoru oko i unutar Park šume u Valpovu (112.000 m²), na prostoru iza nogometnog igrališta u Ivanovcima (18.800 m²) te kanali i bankine na ulazu u SOS dječje selo Ladimirevci iz ulice I. L. Ribara (2.900 m²), što sveukupno iznosi 202.360 m² tretiranih površina tijekom 2011. godine. Za ove namjene utrošeno je ukupno 60.208,43 kuna. Što se sankcija tiče za njih nije bilo potrebe jer su komunalni redari obilazili područje te na vrijeme uočavali pojavu alergenih korova te vlasnike parcela usmeno upozoravali, a sami vlasnici parcela su vrlo odgovorno i odmah po upozorenju uklanjali alergene korove, napose ambroziju. Na poljoprivrednim površinama uočeno je samo jedno polje sa ambrozijom i to neposredno nakon vršidbe pšenice na što je vlasnik parcele, a putem poljoprivrednog inspektora, bio upozoren te odmah drugi dan po upozorenju uklonio ambroziju.

Općina Antunovac je Planom o poduzimanju mjera na suzbijanju alergenih korova tijekom 2011. godine iz Proračuna Općine izdvojila 397.000,00 kuna. Manji dio tih troškova pokrile su i Hrvatske vode, Osječko-baranjska županija, te pravne osobe na području Općine. Nositelji aktivnosti su komunalni djelatnici Općine, vlasnici, posjednici i korisnici površina. Aktivnosti koje je Općina poduzimala tijekom 2011. godine su košnja i održavanje javnih površina, oko 220.000 m² (parkovi, igrališta, te pojas uz prometnice), kanalska mreža na području Općine. Nadzor nad provedbom Plana aktivnosti, opominjanje, obavještanje Inspekcije za zaštitu bilja tijekom godine provodio je stručni referent za komunalno gospodarstvo i komunalni redar Općine za što je Proračunom Općine osigurano 5.000,00 kuna. Poduzetih sankcija tijekom 2011. godine nije bilo.

Tijekom lipnja, srpnja i kolovoza na oglasnim pločama u svim naseljima **Općine Bilje** postavljeni su informativni plakati o potrebi suzbijanja ambrozije s obavijestima obveznog uklanjanja ambrozije i kaznenim odredbama. Obavijest je objavljena i na službenim internetskim stranicama Općine. Nositelj aktivnosti bio je Jedinostveni upravni odjel Općine Bilje. Trgovačko poduzeće "Komunalno Bilje" na području općine Bilje zaduženo je za održavanje javnih površina. S obzirom da se tijekom vegetacijske sezone te površine redovito održavaju, na njima rijetko dolazi do cvjetanja ambrozije i drugih alergenih korova. Veličina održavanih površina po naseljima je sljedeća: Bilje 88.659 m², Vardarac 20.600 m², Kopačevo 20.600 m², Lug 12.370 m², te Kozjak 13.700 m² što ukupno iznosi 155 929 m². Za održavanje spomenutih površina u sezoni cvjetanja alergenih korova utrošeno je 105.300,00 kuna, a osiguranih iz proračuna Općine Bilje. Tijekom srpnja i kolovoza

komunalni redar je tijekom obilaska područja Općine, dokumentirao ukupno 16 parcela koje su zarasle u korov i na kojima je primijećena prisutnost ambrozije. Nakon upozorenja o obvezi uklanjanja ambrozije od strane službene osobe - komunalnog redara, vlasnici neodržanih površina su pokosili sporne površine, te nisu poduzimane sankcije. Jedinstveni upravni odjel Općine Bilje, u cilju suzbijanja alergeni korova, provodi mjere prema Odluci o Komunalnom redu Općine Bilje.

Općina Bizovac je donijela Odluku o mjerama za korištenje poljoprivrednog zemljišta u Općini Bizovac, kojom je propisano da su vlasnici i ovlaštenici poljoprivrednog zemljišta dužni poduzimati stalne mjere za sprečavanje zakorovljenosti zemljišta mehaničkim ili kemijskim sredstvima, te na taj način spriječiti širenje zakorovljenosti na susjedne parcele. U provođenju Odluke u dogovoru s poljoprivrednim inspektorom iz Valpova, slane su opomene po pozivima i prijavama građana vlasnicima poljoprivrednog zemljišta koje nije bilo obrađeno. Ukupno je poslano 9 opomena. U okviru provođenja Programa održavanja javnih površina na području Općine Bizovac, Općina redovito vrši košenje i čišćenje svih javnih površina u svojoj nadležnosti. Nositelj aktivnosti je Vlastiti pogon Općine Bizovac. Za održavanje i košenje ukupno 13.000 m² u 2011. godini utrošeno je ukupno 605.864,45 kuna.

U cilju suzbijanja alergeni korova **Općina Čeminac** je putem oglasnih ploča u naseljima obavještavala obveznike uklanjanja ambrozije. Općina je kao obveznik uklanjanja ambrozije tretirala oko 30.000 m² ha površina, uglavnom javne površine u rubnim dijelovima naselja. Nositelji aktivnosti bili su Vlastiti komunalni pogon i Komunalno društvo Općine Čeminac d.o.o. Čeminac. Za provođenje mjera i aktivnosti na suzbijanju ambrozije utrošen je iznos od 10.000,00 kuna, u tijeku sezone komunalna služba izdala je 7 naloga i po istima je postupljeno.

U Proračunu **Općine Čepin** za aktivnosti suzbijanja ambrozije u 2011. godini planirala je 100.000,00 kuna. Površine koje su tretirali su u znatno manjem obimu od planiranih, te iznose 29.240 m² i utrošeno je 10.789,56 kuna. Ovaj podatak proizlazi iz činjenice da se u prethodnoj (2010.) godini ozbiljnije pristupilo uništavanje alergeni korova, a zbog sušnog perioda u 2011. godini nije bilo potrebe za većim zahvatima. Nositelj aktivnosti bio je Upravni odjel za gospodarstvo i komunalno-stambenu djelatnost (redarska služba). Posebni mjera u smislu poduzimanja sankcija nije bilo niti kod pravnih niti kod fizičkih osoba.

Tijekom 2011. godine Programom javnih radova **Općina Darda** zaposlila je 86 osoba koje su obavljale i intenzivno kosile javne površine kako bi se spriječio rast i razmnožavanje alergeni korova. Na oglasnim pločama istaknuta je obavijesti o Naredbi o poduzimanju mjera obaveznog uklanjanja ambrozije svim vlasnicima i posjednicima poljoprivrednog obrađenog i neobrađenog zemljišta, šuma i lovišta te o načinu na koji se treba obaviti uklanjanje. Komunalni redar je izrekao 22 usmene opomene vlasnicima poljoprivrednog zemljišta i neizgrađenog građevinskog zemljišta za uklanjanje odnosno košnju alergeni korova. Nije izrečena ni jedna novčana kazna. Općina Darda je u 2011. godini kosila i suzbijala alergeni korov na površini od 30 000 m² za što je utrošeno 30.750,00 kuna.

U cilju suzbijanja i sprječavanja daljnjeg širenja ambrozije na području **Općine Drenje** tijekom 2011. godine poduzimane su aktivnosti tretiranja odnosno košnje zelenih površina ukupne veličine cca 900.000 m². Nositelji navedenih aktivnosti bili su Općina Drenje i mjesni odbori. Na tretiranje zelenih površina ukupno je utrošeno 80.000,00 kuna koje su za tu namjenu bili osigurani u Proračunu za 2011. godinu i Financijskim planovima mjesnih odbora za 2011. godinu. Općina nije poduzimala sankcije jer nisu uočeni propusti u ponašanju građana.

Općina Draž je tijekom 2011. godine površine u vlasništvu Općine koje nisu za poljoprivrednu obradu i javne površine održavala košnjom i tretiranjem otrovima protiv korova. Navedene radove Općina Draž obavlja putem svojih komunalnih djelatnika. Općina Draž je tijekom 2011. godine za održavanje navedenih površina utrošila Proračunom planiran iznos od 12.000,00 kuna. O obvezi suzbijanja korova na privatnom vlasništvu, kao i o zakonskim posljedice ne pridržavanja istog, mještani naselja Općine Draž, obavještavani su putem oglasnih ploča po naseljima, te dopisima i odlukama mjesnih odbora, a u svrhu učinkovitijeg suzbijanja alergeni korova.

Općina Donja Motičina je tijekom 2011. godine više puta vršila košenje alergenih korova na javnim površinama u vlasništvu Općine. Poslove održavanja javnih površina kao i groblja obavljao je komunalni djelatnik Općine. Ukupno održavana površina je cca 60.000 m², a utrošena sredstva za plaće djelatnika iznosila su 70.760,45 kuna, i 11.670,15 kuna utrošeno je na potrošni materijal (ulje, silk, gorivo...).

Općina Đurdenovac je putem javnog glasila Radio Našice i komunalnog redara upozorila stanovništvo na zakonsku obvezu košenja i uništavanja alergenog korova ambrozije. Komunalni redar je obilazio teren na području Općine i usmeno upozoravao vlasnike zapuštenog poljoprivrednog zemljišta o dužnosti uništavanja alergenog korova ambrozije. Na području Općine Đurdenovac tretirane su javne općinske površine oko 50.000 m² i privatne površine oko 80.000 m². Nositelj aktivnosti za uništavanje alergenog korova ambrozije bila je Općina Đurdenovac, a košenje i uništavanje ambrozije organiziralo se u više navrata putem trgovačkog društva "Rad" d.o.o. za komunalne djelatnosti Đurdenovac. Za provođenje mjera i aktivnosti na uništenju korova ambrozije na općinskim javnim površinama utrošeno je 10.000,00 kuna. Nesavjesnim obveznicima uklanjanja korova ambrozije dostavljena je opomena, kao i obavijest o štetnosti alergenog korova ambrozije na zdravlje ljudi i rok u kojem su dužni poduzeti mjere za njeno uništenje. Obveznici uklanjanja ambrozije postupili su po opomeni, te nije bilo potrebe za provođenjem sankcija.

Općina Ernestinovo je tijekom 2011. godine redovno održavala javne površine te vršila nadzor zakorovljenih površina koje su u privatnom vlasništvu. Površine koje su tretirane su parkovi, kanali i pašnjaci. Ukupno godišnje tretira se oko 60.000 m². Nositelj aktivnosti je Vlastiti komunalni pogon. U 2011. godini ukupno je utrošeno 250.000,00 kuna. Sankcije nisu poduzimane budući nije bilo potrebe.

Tijekom 2011. godine tretiranje ambrozije provedeno je na cijelom području **Općine Erdut** s naglaskom na naseljena mjesta, a sve u skladu s definiranim operativnim planom, uz stroj dva tima s po tri obučena radnika na motornim kosilicama u sklopu komunalnog poduzeća "Čvorkovac". Još jedan tim od četiri radnika bio je organiziran kroz Program javnih radova. Utrošena financijska sredstva za provođenje spomenutih aktivnosti iznosila su cca 60.000,00 kuna. Tretirano je ukupno cca 500.000 m² površina. Tijekom 2011. godine u dva navrata je prskano područje od 200.000 m² herbicidom "Uragan". Zabilježeno je pokretanje 14 slučajeva protiv nesavjesnih građana. U cilju učinkovitijeg uništavanja alergenih korova provedene su kontinuirane aktivnosti na informiranju i edukaciji stanovništva o važnosti uništavanja alergenih korova posredstvom lokalnih medija, tiska te plakatirom obavijesti. Nastavljena je suradnja s nastavnicima i učenicima osnovnih škola s područja Općine Erdut te Srednjom školom Dalj uz provođenje programa teoretske edukacije i praktičnog uništavanja ambrozije na terenu.

Tijekom 2011. godine na području **Općine Feričanci** u više su navrata košeni alergeni korovi na javnim površinama u vlasništvu Općine u sklopu Programa javnih radova na području Općine koje je financirao Hrvatski zavod za zapošljavanje. U okviru navedenog programa zaposleno je 23 djelatnika koji su u sklopu održavanja približno 90.000 m² javnih površina, groblja i parkova, ujedno i kosili alergene korove. Utrošena sredstva za održavanje tih površina za plaće 23 djelatnika iznosila su 283.317,67 kuna za period od 16.03 - 30.12.2011. godine. Komunalni redar je u dvadeset slučajeva izdao rješenje o obaveznom uklanjanju alergenih korova, nakon čega su svi opomenuti postupili po rješenju.

Općina Jagodnjak je tijekom 2011. godine poduzimala mjere i aktivnosti suzbijanja ambrozije košenjem iste na svim javnim površinama u naseljima i izvan njih, na oranicama u naseljima i u neposrednoj blizini naselja, kanalima u naseljima i na grobljima u Jagodnjaku, Bolmanu i Majškim Međama. Navedene površine redovito su kosili radnici trgovačkog komunalnog poduzeća "Gmajna" d.o.o. te zaposleni na javnim radovima. Tretirane su površine groblja (Bolman i Jagodnjak) 100.000 m², Majške Međe 3.000 m² te 3.900 m² na drugim površinama (oranice u naseljima i između naselja) za što je utrošeno 123.000,00 kuna. Tijekom 2011. godine nisu primjenjivane sankcije već isključivo opomene komunalnog redara.

Općina Kneževi Vinogradi je kao prvi korak poduzela plakatiranje teksta Naredbe ministarstva poljoprivrede u svim naseljima kao obavijest koja sadržava naputke o načinu suzbijanja ambrozije. Plakatiranje se provodilo početkom travnja i kolovoza. Komunalno redarstvo tijekom 2011. godine provodio je kontrolu unutar naselja i upozoravao građane o štetnosti alergeni korova, te davao obavijesti o načinu uništavanja tih korova. Izdalo je 30 opomena za neodržavanje i neredovno košenje korova oko kuća i u voćnjacima. U 2011. godini komunalni pogon Općine Kneževi Vinogradi uklanjalo je ambroziju i alergene korove, herbicidima i redovitim košnjom od 4. do 10. mjeseca na površini od cca 150.000 m². Za isto se utrošilo oko 10.000,00 kuna. Odlukom o agrotehničkim mjerama za zaštitu poljoprivrednog zemljišta u Općini Kneževi Vinogradi ("Službeni glasnik" broj 02/10.), u članku 9. propisala je obvezu uništavanja ambrozije. Odlukom o komunalnom redu (Službeni glasnik broj 06/10, 07/11.) propisno je redovno održavanje javnih površina.

Općina Koška je putem javnih obavijesti podijeljenih po kućanstvima u svih 10 naselja Općine upozorila stanovništvo na zakonsku obvezu košenja i uništavanja alergeni korova. Djelatnici Vlastitog pogona za komunalne djelatnosti obilazili su teren i usmeno upozoravali vlasnike zapuštenih njiva da su dužni uništiti korov, što je i učinjeno. Nije bilo potreba za podnošenjem prijave. Također, djelatnici Vlastitog pogona za komunalne djelatnosti redovito tijekom 6. - 10. mjeseca na javnim površinama kose travu u svih 10 naselja, tako da je rast i cvjetanje alergeni korova svedeno na minimum. Djelatnici Vlastitog pogona za komunalne djelatnosti uništavaju ambroziju na cca 200.000 m², za što je bio osiguran iznos od cca 25.000,00 kuna u Proračunu Općine Koška. Održavanje javnih površina utvrđeno je Programom održavanja komunalne infrastrukture u 2011. godini i Godišnjim planom i programom rada Vlastitog pogona za komunalne djelatnosti i upravu groblja za 2011. godinu.

Na području **Općine Levanjska Varoš** u 2011. godini poduzimane su mjere uklanjanja ambrozije. Općina svake godine putem plakata upozorava stanovništvo o obaveznom uklanjanju ambrozije na poljoprivrednim površinama. Osobe koje koriste državno poljoprivredno zemljište na području Općine potpisuju ugovore u kojima stoji članak o obaveznom uklanjanju ambrozije po Odluci o agrotehničkim mjerama održavanja poljoprivrednih rudina. U Općini naglašavaju kako nije bilo potrebe za sankcijama, jer na području Općine Levanjska Varoš 70% ukupnih površina čini šuma tako da je mala koncentracija ambrozije na području Općine. Financijska su sredstva utrošena na gorivo i mazivo te na plakatiranje i obavještavanje. Ukupna sredstva utrošena za borbu protiv alergeni korova u 2011. godini iznosila su 40.500,00 kuna. Tretirane su lokacije Milinac-Milinčine 2400 m², Ratkov Dol do groblja 300 m², Majar do groblja 2400 m², Levanjska Varoš okoliš igrališta 1200 m², Slobodna Vlast izletišta Vračica 1500 m² i Breznica Đakovačka lenija uz kanal 2100 m², Slobodna Vlast - lenija uz potok Breznica 2400 m², Musić lenija prema izvoru Kapalica 1200 m².

Općina Gorjani s obzirom na nedostatak oborina odnosno sušu tijekom cijele 2011. godine poduzela je mjere redovnog košenja zelenih površina cca 50.000 m² koje obuhvaćaju javne površine u centru naselja Gorjani i Tomašanci, zatim groblja u oba naselja, te parkova i oko drugih javnih objekata na području Općine Gorjani kroz redovan program rada komunalnog pogona Općine i Programa javnih radova. Osim redovne košnje zelenih površina teško dostupna mjesta su kemijski tretirana kako bi se spriječila rasprostranjenost alergeni korova. Za tu namjenu u 2011. godini, Općina Gorjani je iz svog proračuna izdvojila 10.000,00 kuna. Odlukom o komunalnom redu Općinskoga vijeća Općine Gorjani je regulirana obveza održavanja javnih površina, a tijekom 2011. godine nisu imali zabilježenih nepropisnih ponašanja jer osim komunalnog pogona u održavanju javnih površina sudjelovala su i neprofitna društva i udruge s područja Općine uključujući i mještane oba naselja dajući svoj doprinos u provođenju mjera i aktivnosti u suzbijanju alergeni korova.

Na području **Općine Magadenovac**, gotovo sve poljoprivredne površine su obrađene. Primjenjuju se adekvatne agrotehničke i mehaničke mjere, a primjenom herbicida koji imaju dozvolu za promet i primjenu u Republici Hrvatskoj dodatno se suzbijaju, ne samo alergeni, nego i ostale vrste korova. Školska dvorišta i površine koje su u nadležnosti Osnovne škole u Magadenovcu i područnih škola u Beničancima, Kućancima, Lacićima i Šljivoševcima, kose se i održavaju od strane nadležnih djelatnika zaposlenih u školama na poslovima čišćenja i održavanja. U slučaju većeg obima poslova, moguća je i suradnja Općine Magadenovac. Javne zelene površine u svim naseljima na području

Općine Magadenovac (javne površine, parkovi, dječja igrališta, dvorišta DVD-a, dvorište ambulante, crkveno dvorište) koje su u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, redovito se kose i održavaju od strane djelatnika zaposlenih u Općini Magadenovac. Iste površine definirane su i određene Programom održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture kao i njihova veličina izražena u m². Redovnim održavanjem zelenih površina obuhvaćeno je 84.462,00 m² raznih zelenih površina i 48.050,00 m² groblja u naseljima Beničanci, Kućanci, Lacići i Šljivoševci (u jednom košenju), što znači da je u 2011. godini pokošeno ukupno 415.360,00 m² javnih zelenih površina i 306.800,00 m² površine groblja. Isto tako, djelatnici zaposleni u Općini Magadenovac kose i održavaju i površine ispred napuštenih kuća, u naseljima Beničanci, Kućanci, Lacići i Šljivoševci (na taj način dodatno se doprinosi suzbijanju alergeni korova), te bankinu uz nerazvrstanu cestu Kućanci-INA što je, također, obuhvaćeno navedenim Programom održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Nogometna igrališta i zelene površine oko nogometnih igrališta u naseljima redovito kose i održavaju sami nogometnih klubovi. Aktivnosti na košenju i održavanju zelenih površina izvršavaju se tijekom cijele godine zavisno o vremenskim uvjetima i vegetaciji. Tijekom 2011. godine djelatnici Općine Magadenovac izvršili su košenje na ukupno oko cca 735.250 m². Sredstva za provođenje i izvršavanje aktivnosti u suzbijanju alergeni korova i održavanju zelenih površina predviđena su u iznosu od 74.300,00 kuna, a osiguravaju se iz sredstava naplaćene komunalne naknade. Fond za privatizaciju vlasnik je poljoprivrednog zemljišta u naselju Magadenovac u površini od oko 70.000 m². Prethodno navedeno zemljište nije bilo obrađivano, te je Općina Magadenovac, u cilju sprječavanja širenja alergeni korova, navedeno zemljište, uz suglasnost Fonda za privatizaciju, dala u zakup fizičkoj osobi. Osim toga, radi sprečavanja širenja zakorovljenosti na državnom poljoprivrednom zemljištu, Općina Magadenovac je angažirala pravne osobe sa sjedištem na području Općine Magadenovac da isto zemljište adekvatno obrade uz naknadu od 13.000,00 kuna. Prema Zakonu o komunalnom gospodarstvu, svake godine Općinsko vijeće Općine Magadenovac donosi Program održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za djelatnosti iz članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu, a Općinski načelnik do 31.03. podnosi Izvješće o izvršenju Programa održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture za prethodnu godinu. Od ostalih aktivnosti na suzbijanju alergeni korova tijekom 2011. godine za spomenuti je isticanje plakata i upozorenja vlasnicima neizgrađenog građevinskog zemljišta u naseljima koji isto drže zapušteno i neobrađeno. Sankcije u slučaju nepoštivanja propisanog ponašanja građana ili pravnih osoba nisu poduzimane jer za to nije bilo potrebe.

Općina Marijanci je tijekom 2011. godine putem oglasnih ploča u mjesnim odborima redovito upozoravala o potrebi provođenja agrotehničkih mjera na suzbijanju alergeni korova na oranicama, okućnicama i dvorištima. Komunalna služba je košnjom redovito održavala sve javne površine, kao i površine u privatnom vlasništvu koje nisu bile održavane, ukupno 810.000 m². Komunalna služba je vršila prijavu o vlasnicima koji se ne pridržavaju spomenutih mjera. Za potrebe održavanja i uklanjanja korova utrošeno je 23.300,00 kuna za benzin, ulja i maziva te 10.000,00 kuna za troškove prijevoza. Na našu sreću ovi radovi su se obavljali u okviru javnih radova tako da je iz proračuna Općine Marijanci financiran samo rad komunalnog redara. U 2011 godini su izricane opomene koje su putem redara upućivane prekršiteljima

Na temelju Odluke o agrotehničkim mjerama, mjerama za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina, te mjerama zaštite od požara na poljoprivrednom zemljištu na području **Općine Petlovac**, načelnik Općine donio je Plan aktivnosti za suzbijanje alergeni korova, posebno ambrozije na području Općine Petlovac u 2011. godini. Ukoliko to ne učine, komunalni redar će ih opomenuti, a po potrebi i poduzeti sankcije (novčane kazne). Sukladno Planu, utvrđeno je da vlasnici odnosno ovlaštenici poljoprivrednog zemljišta koji sami ne poduzmu odgovarajuće agrotehničke mjere na svom zemljištu, dužni su to omogućiti ovlaštenim pravnim osobama. Navode da podatke o veličini površine koje se tretiraju ne posjeduju. Prema Planu nositelji aktivnosti za suzbijanje ambrozije su: Općina Petlovac, mjesni odbori, osnovne škole, udruge, poljoprivredni i fitosanitarni inspektori. Utrošenih sredstava za provođenje mjera i aktivnosti - nije bilo. Komunalni redar nije poduzimao nikakve sankcije u slučaju nepoštivanja Plana suzbijanja alergeni korova.

Općina Petrijevci je u 2011. godini redovito održavala javne površine i površine neizgrađenih građevinskih parcela putem komunalnog poduzeća "Draiva Plus" d.o.o. Petrijevci. Tretirano je 13.000 m² zakorovljenih površina za što je utrošeno 18.573,00 kuna. Prekršajnih prijava nije bilo, no bilo je prijava mještana o neuklanjanju ambrozije koju su prema zahtjevu Općine uklonili.

Općina Podgorač je tijekom 2011. godine informirala mještane svih naselja Općine putem informativnih letaka. Općina je također vršila redovitu košnju i održavanje svih javnih površina na svom području čime je na efikasan način spriječena mogućnost pojave alergeni korova na javnim površinama (radi se o 9 groblja, parkovi, nogometna igrališta, dječja igrališta, središta svih 9 naselja Općine Podgorač i dr.). Osim košnje, komunalni djelatnici su vršili i krčenja korova na grobljima i drugim površinama gdje je bilo potrebe. Teško je procijeniti, ali se otprilike redovito kosi i održava oko 200.000 m² javnih zelenih površina, na kojima je pojava ambrozije svedena na minimum. Utrošena financijska sredstava procjenjuju se na oko 25.000,00 kuna, a odnose se na gorivo za kosilice i trimere, ulje, silk i druge rezervne materijale. S privatnim posjedima je situacija zadovoljavajuća te nije bilo potrebe za poduzimanjem sankcija komunalnog redara, odnosno izdavanja prekršajnih prijava. U nekoliko slučajeva nesavjesni vlasnici su usmeno upozoreni na zakorovljene površine nakon čega su isti površine odmah pokosili. Problem predstavljaju napuštene kuće i okućnice u kojima nitko ne živi i gdje je vrlo teško doći do vlasnika istih jer veliki broj stanovnika (npr. naselje Bijela Loza, Budimci i Poganovci) tijekom i nakon Domovinskog rata odselio u druge države. Nositelji svih aktivnosti na održavanju javnih površina su komunalni djelatnici u sklopu Vlastitog pogona Općine Podgorač te komunalni redar koji nadzire poštivanje Odluke o komunalnom redu.

Općina Podravska Moslavina je u sklopu provođenja Programa mjera i aktivnosti u suzbijanju alergeni korova tijekom 2011. godine iz proračunskih sredstava izdvojila oko 25.000,00 kuna. Ova financijska sredstva su utrošena u sklopu Programa javnih radova u kojima je bilo 26 osoba. Za redovito održavanje opreme za košnju, 10.000,00 kuna (servisi motornih kosa, dijelovi,) utrošeno je goriva i maziva u vrijednosti 15.000,00 kuna. Alergeni korovi su suzbijani na svim javnim površinama, lokalnim prometnicama, kanalima odvodnje oborinskih voda u svim naseljima Općine, sveukupna površina se procjenjuje na 12,00 ha. Sukladno Odluci o komunalnom redu Općina je propisala mjere za uklanjanje korova, ali nije poduzimala sankcije u slučaju nepoštivanja istih.

Općina Popovac je tijekom 2011. godine putem Vlastitog komunalnog pogona održavala javne površine u naseljima i njihovim rubnim dijelovima. Tretirano je ukupno cca 60.000 m² površina za što je utrošeno cca 45.000,00 kuna. Općina nije kažnjavala nepoštivanje košnje ambrozije s obzirom da Odluka o agrotehničkim mjerama nije bila na snazi tijekom sezone alergena, a sankcije propisane Odlukom o komunalnom redu nisu izricane.

Općina Punitovci je u 2011. godini tretirala 20.000 m² alergeni površina. U pet je navrata organizirana košnja 4 groblja na području Općine. Nositelji aktivnosti su mjesni odbori, a utrošena financijska sredstva iznose 2.500,00 kuna. Na oglasnim pločama mjesnih odbora plakatirane su obavijesti o obvezi suzbijanja alergeni korova. Nisu poduzimane sankcije u slučaju nepoštivanja propisanog ponašanja građana ili pravnih osoba.

Općina Satnica Đakovačka je tijekom 2011. godine javnim pozivom (putem plakatiranja) pozvala građane i pravne subjekte koji su vlasnici ili korisnici nekretnina (poljoprivredno zemljište, okućnica, neizgrađeno građevinsko zemljište i te neobrađenog i zapuštenog zemljišta) da redovito održavaju sve svoje površine, te sprečavaju zakorovljenost posebno alergeni korovima. Donesena je Odluka o agrotehničkim mjerama za korištenje i održavanje poljoprivrednog i drugog zemljišta, gdje je u poglavlju II članak 2. nabrojano i obavezno uništavanje korova, u smislu zaštite zdravlja s posebnim osvrtom na ambroziju. Donešeno je i nekoliko pojedinačnih poziva o obaveznim radnjama po gore navedenoj Odluci, što su upozoreni i činili osim u jednom slučaju (općinski vijećnik koji se oglušio). Osoba je prijavljena poljoprivrednoj inspekciji, ali nije bilo sankcija. U kritičnom periodu Općina je prvo imala dvije osobe zaposlene na ugovor o djelu koji su kosili i održavali javne površine koje su u vlasništvu ili su dane na upravljanje Općini. Procijenjeno je da je na taj način održavano oko 50000 m² površina, a taj trošak uključujući plaću (sa svim doprinosima) te potrebni alat i gorivo iznos je cca 30.000,00 kuna. U kasnijoj fazi u ovaj posao uključeni su ljudi koji su zaposleni u program javnih radova.

Općina Semeljci je radila na obavještanju građana o štetnosti ambrozije putem javnih oglasa, plakata, te uključivanja škola. Potrošeno je oko 370.000,00 kuna, koje je Općina uplatila komunalnom poduzeću „Junakovci d.o.o. koje se brine o od 210.000 m² javnih površina Općine. Sve to je imalo jako malo rezultata. Porast koncentracije ambrozije je sve veći. Nažalost nitko više se ne uključuje u rješavanje problema oko ambrozije. Sportske udruge, ribičke udruge i sl. udruge ne sudjeluju u rješavanju problematike, također je i vrlo teško razgovarati s poljoprivrednicima koji gotovo nikako ne surađuju i gotovo da nema poljoprivrednog zemljišta koje nije bilo zaraslo ambrozijom. Traže uključenje i šire zajednice da pomognu u rješavanju problema.

Tijekom 2011. godine u **Općini Strizivojna** provedene su mjere redovite košnje svih javnih površina te na privatnim posjedima oranje i košenje svih slobodnih površina kako bi se suzbilo djelovanje svih vrsta alergeni korova na području Općine. Površina na kojoj je vršeno suzbijanje redovitom košnjom je javna površina u vlasništvu Općine Strizivojna od oko 90.000 m². Nositelji aktivnosti su Općinsko vijeće, Općinski načelnik i Komisija za poljoprivredu kao tijelo Općinskog vijeća. Za ovu namjenu utrošeno je 10.000,00 kuna s pozicije održavanja kanala. Sankcije nisu poduzimane protiv fizičkih i pravnih osoba. Provodila se edukacija djece školske dobi.

Općina Šodolovci nije poduzimala posebne akcije uništavanja ambrozije. Na svim obradivim površinama Općine poljoprivrednici redovno uništavaju ambroziju tretiranjem korova herbicidima. Djelatnici Vlastitog komunalnog pogona Općine Šodolovci redovnim košenjem uništavaju ambroziju na svim javnim površinama na području Općine Šodolovci, a površina koja je bila obuhvaćena je 250 000 m² za što je iz Proračuna izdvojeno 25.000,00 kuna. Na površinama minski sumnjivog područja nije bilo moguće uništavanje ambrozije.

Općina Trnava je tijekom 2011. godine u cilju suzbijanja ambrozije poduzimala mjere i aktivnosti redovite košnje groblja u svih 6 naselja Općine, a održavalo se oko 40.000 m² površine. Također se isticanjem plakata u naseljima Općine o štetnosti i mjerama za suzbijanje ambrozije poticalo stanovništvo na košnju i uređivanje zelenih površina ispred stambenih objekata. U tu svrhu Općina je utrošila oko 20.000,00 kuna, kako je bilo i planirano. Općina Trnava nema posebnih akata koji se odnose na suzbijanje alergeni korova te nisu bile poduzimane određene sankcije u slučaju nepoštivanja propisanog ponašanja građana ili pravnih osoba.

Aktivnosti **Općine Viljevo** u provođenju mjera i aktivnosti u suzbijanju alergeni korova tijekom 2011. godine najvećim su se dijelom sastojale u višekratnom uništavanju košenjem alergeni korova u vrijeme vegetacije svih javnih površina, groblja u naseljima Općine, kanala pored prilaznih putova naselja Općine Viljevo te ostalim napuštenim domaćinstvima i zapuštenim površinama. Navedene poslove obavljalo je dvadesetak osoba zaposlenih putem Programa javnih radova. Ovim aktivnostima obuhvaćeno je 6 groblja u naseljima Općine Viljevo ukupne površine oko 120.000 m², oko 15 km odvodnih kanala u i oko naselja u Općini te dvadesetak napuštenih kuća kao i sve ostale javne površine na kojima je uočeno raslinje takve vrste. Sankcije protiv građana i pravnih osoba nisu poduzimane. O istoj problematici s ciljem rješavanja problema raspravljalo se tijekom godine na sjednicama Općinskog vijeća te su doneseni potrebni zaključci i odluke. Za provođenje navedenih aktivnosti Općina Viljevo je iz Proračuna u 2011. godini utrošila oko 90.000,00 kuna.

Tijekom 2011. godine **Općina Viškovci** skrenula je posebnu pozornost na alergene korove te je glavna zadaća komunalnog redara bila održavanje javnih površina, a posebno površina u naselju koje su obrasle ambrozijom. Javnih površina je negdje oko 25.000 m², Općina Viškovci u svom proračunu osigurala je određena financijska sredstva za gorivo kako bi se navedene površine mogle kositi i održavati. Odlukom o komunalnom redu propisali su mještanima obvezu održavanja površina ali i zadaće komunalnog redara. Od sankcija poslali su nekoliko pismenih upozorenja o obvezi uklanjanja alergeni korova kako bi smanjili prisutnost alergeni korova na području općine.

U 2011. godini **Općina Vladislavci** poduzimala je mjere uklanjanja ambrozije i drugih alergeni korova s javnih površina. Tretirano je ukupno 6.000 m² površina, a nositelj aktivnosti bio je Vlastiti komunalni pogon Općine, za što je utrošeno ukupno 18.000,00 kuna. Kako Općina nema komunalne redare nije bilo prekršajnih prijava.

U **Općini Vuka** su tijekom 2011. godine na oglasnim pločama upoznavali vlasnike i korisnike poljoprivrednih površina s obvezama koje proizlaze iz Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije, dijeljenjem propagandnog letka. Vlasnicima zakorovljenih površina poslana su četiri opomene, nakon kojih su po istima postupili i uništili korov. U Općini navode kako Hrvatske vode i Hrvatske ceste redovito održavaju svoje pripadajuće površine i objekte kao i objekte koji su u vlasništvu Općine Vuka po narudžbi Općine. U Općini napominju kako Naredba o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije nije dovoljna ukoliko se na lokalnoj razini ne razvije svijest o posljedicama neuklanjanja alergeni korova kao i nužnosti prijave površina pod korovom nadležnim institucijama kako bi se pojedinci prijavili i odgovarali za zapuštene površine.

II. AKTIVNOSTI JAVNIH PODUZEĆA U SUZBIJANJU ALERGENIH KOROVA NA PODRUČJU ŽUPANIJE

Budući da je ambrozija najraširenija oko kanala i zelenih površina uz prometnice i željezničke pruge te na područjima poljoprivrednih zemljišta iznimno je važno njezino organizirano suzbijanje upravo na tim površinama. Naredbom o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja korova ambrozije upravo su vlasnici odnosno ovlaštenici upravljanja navedenim površinama i istaknuti kao obveznici uklanjanja ambrozije s istih. Stoga su i javna poduzeća u 2011. godini postupala po Naredbi i poduzimala propisane mjere suzbijanja ambrozije na području Osječko-baranjske županije.

Hrvatske vode Vodnogospodarski odjel Osijek tijekom 2011. godine izvršile su radove održavanja kanala I. i II. reda, obrambenih nasipa te dijelova inundacijana području Osječko-baranjske županije za što je utrošeno cca 58.200.000,00 kuna. Izvođači radova bili su Vodogradnja d.d. Osijek, Odvodnja d.d. Darda, Vuka d.d. Osijek i Karašica-Vučica d.o.o. Donji Miholjac. Hrvatske vode su tijekom 2011. godine izvodile i aktivnosti na radovima tehničkog i gospodarskog održavanja i obnove detaljnih melioracijskih građevina za odvodnju i navodnjavanje na području Osječko-baranjske županije u iznosu od cca 16.000.000 kuna osiguranim sredstvima Hrvatskih voda. Navedene aktivnosti predstavljaju radove na gospodarskom održavanju, odnosno dvije košnje godišnje. Hrvatske vode su osigurale i treću košnju nasipa i obala na lokacijama u neposrednoj blizini naselja i na području grada Osijeka i to: nasip Višnjevac-Osijek, Glavni Dravski nasip kao i krčenje nožice obaloutvrde i suzbijanje alergeni korova na obaloutvrdi Osijeka i Dalja. Treća košnja izvela se i na potezima nasip/obala Draž, Zmajevac-Kopačevo, Desnoobalni-Batina, Desna obala u Dalju, te Drava-Dunav, tako. Ukupno je tretirano cca 7.500.000 m², a navedene radove izvela je Vodogradnja d.d. Osijek. Hrvatske vode izdvojile su i utrošile dodatnih 1.000.000,00 kuna u provođenju suzbijanja alergeni korova tijekom 2011. godine.

Hrvatske šume d.o.o. Uprava šuma Podružnica Osijek u 2011. godini provodili su aktivnosti (strojno košenje i okopavnje) suzbijanja alergeni korova na području svoje nadležnosti koje obuhvaća ukupno 734.780.000 m². Površine koje su tretirane obuhvaćaju prosjeke, putove, park oko dvorca u Bilju, rasadnik ukupne površine 448.180.000 m². Nositelji aktivnosti su Šumarije Osijek, Valpovo, Đakovo, Levanjska Varoš, Baranjsko Petrovo Selo, Batina i Tikveš. Utrošeno je ukupno 324.119,15 kuna.

Hrvatske željeznice Sekcija za održavanje pruga Osijek na području Osječko-baranjske županije u 2011. godini je tijekom vegetacijske sezone, u više navrata, provodila mjere i aktivnosti mehaničkim uklanjanjem i suzbijanjem korova ručnim košenjem svih korova u pružnom pojasu trimerima i strojnim košenjem svih korova u pružnom pojasu "tarupom". Također se uništavalo korove na otvorenoj pruzi, staničnim kolosjecima i stajalištima pomoću kemijskog vlaka. Mehanički se tretiralo ukupno 269.200 m² pružnog pojasa, kemijski se tretiralo pružni pojas i to strojno-kemijskim vlakom ukupno 1.136.789 m² površina te ručno-motornim prskalicama ukupno 69.800 m² površina. Nositelji aktivnosti na provođenju mjera i aktivnosti suzbijanja ambrozije su Sekcija za održavanje pruga Osijek, odnosno nadzorništva pruga Osijek, Beli Manastir, Našice i Lonžica. U 2011. godini utrošena su financijska sredstva u iznosu; kemijski vlak tretirao je ukupno 1.136.789 m² u vrijednosti 550.000,00 kuna; ručno prskanje izvršeno ukupno 69.800 m² u vrijednosti 89.344,00 kuna i

mehaničko tretiranje pružnog pojasa ukupno 269.200 m² u vrijednosti 320.000,00 kuna. Sveukupno je tretirano 1.475.789 m² u vrijednosti 954.344,00 kuna. Izvor financiranja je Poslovni plan HŽ-Infrastrukture za 2011. godinu.

Uprava za ceste Osječko-baranjske županije u 2011. godini redovito je kosila travu i održavala zelenila pri čemu je strojnim košenjem trave tretirano ukupno 16.808.451 m², od toga 15.907.078 m² strojno, košnjom trave s kosilicama s „teškom glavom“ 382.440 m², ručnom košnjom trave 163.721 m², održavanjem površina bez drobljenja 6.350 m² krčenje grmlja mlaticom ukupno 315.520 m², te ručnim obrezivanjem grmlja i drveća tretirano je 32.334 m² površina. Na čišćenje zemljišnog pojasa utrošeno je ukupno 1.008 sati. Izvođač radova je tvrtka "Cesting" d.o.o. Osijek temeljem Ugovora o održavanju. Utrošeno je ukupno 3.938.997,68 kuna. U Upravi za ceste naglašavaju kako je u 2011. godini utrošeno 18% više sredstava nego u prethodnoj 2010. godini.

"Unikom" d.o.o. Radna jedinica "Zelenilo" se i 2011. godine, kao i proteklih, aktivno uključila u akciju suzbijanja ambrozije. Na temelju dopisa komunalnog redarstva, vlastitih izvida, te dojava građana sastavljen je popis površina na području Grada Osijeka koje su u vlasništvu Grada, a koje su zahvaćene ambrozijom. Radi se o ukupno cca 250.000 m² površina koje nisu obuhvaćene Programom održavanja javnih zelenih površina, tj. nisu u programu redovite košnje, ali su košene malčerima kako bi se spriječila cvatnja i polenifikacija ambrozije i ostalih alergogenih korova. Način košnje ovisio je o karakteristikama terena, stupnju zakorovljenosti te veličini i pristupačnosti same površine. Velike površine košene su malčerima, a manje površine ručno, odnosno trimerima. Programom održavanja javnih zelenih površina za 2011. godinu bilo je osigurano 100.000 kuna.

Poduzeće "Dvorac" d.o.o. za komunalne djelatnosti Valpovo je tijekom 2011. godine vršilo redovita održavanja zelenih, javnih i prometnih površina, održavanje perivoja i groblja te nerazvrstanih cesta i odvodnja atmosferskih voda u gradu Valpovu i prigradskim naseljima, sukladno Programu održavanja komunalne infrastrukture za 2011. godinu Grada Valpova. Mjere i aktivnosti u cilju suzbijanja ambrozije i ostalih alergeni korova najčešće su vršene redovnim košenjem i malčiranjem površina na kojima se pojavljuju alergeni korovi, a to su najčešće lokacije gdje se grade ili su izgrađene zone male privrede, kao i manje površine koje su tretirane na isti način selektivno također mehaničkim uništavanjem na ukupnoj površini 17 ha za što je utrošeno 45.000,00 kuna. Nositelji ovih aktivnosti su Grad Valpovo, odnosno Upravni odjel za stambenu i komunalnu djelatnost te "Dvorac" d.o.o. Valpovo.

Komunalno gospodarstvo "Park" d.o.o. Donji Miholjac prema Ugovoru o povjeravanju komunalnih djelatnosti-održavanja čistoće te javnih površina na području grada Donjeg Miholjca obavlja pojedine radove po nalogu nadzora ovlaštenog od strane Gradskog vijeća. Tijekom 2011. godine nije dan nalog odnosno dozvola za košenje površina pod ambrozijom.

III. INSPEKCIJSKE MJERE PODUZETE TEMELJEM NAREDBE O PODUZIMANJU MJERA OBVEZNOG UKLANJANJA AMBROZIJE

Nadzor nad provedbom mjera propisanih Naredbom o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije provode fitosanitarna i šumarska inspekcija sukladno Zakonu o biljnom zdravlju te poljoprivredna inspekcija sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Visina propisanih kazni za nepoštivanje Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije, sukladno članku 77. stavak 1. točka 1. Zakona o biljnom zdravlju, iznosi 30.000,00 do 50.000,00 kuna za pravnu osobu, te od 6.000,00 do 10.000,00 kuna za odgovornu osobu u pravnoj osobi odnosno od 6.000,00 do 10.000,00 kuna za fizičku osobu. **Šumarska inspekcija** na području Osječko-baranjske županije obavila je 7 nadzora kontrole izvršenja uzgojnih radova njege i čišćenja šuma pri čemu su izvršene i kontrole suzbijanja alergeni korova na šumskim prosjekama i cestama. Šumarska inspekcija nije podnijela niti jedan optužni prijedlog protiv nadziranih subjekata. Na

području Osječko-baranjske županije nadzor nad šumama i šumskim zemljištem obavljaju dvije više šumarske inspektorice sa sjedištem u Osijeku, te u Našicama.

Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije je temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine", broj 152/08., 25/09., 153/09., 21/10., 39/11. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 63/11) i Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije - Ambrozija artemisiifolia L. ("Narodne novine", broj 72/07) na području Osječko-baranjske županije tijekom 2011. godine, devet poljoprivrednih inspektora obavilo je 129 inspekcija nadzora kojim su obuhvatili 1.124.850.000 m² poljoprivrednih površina, pri čemu su donijeli 61 rješenje kojim su naredili uništavanje korova ili obradu poljoprivrednog zemljišta, te su podnijeli 11 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Temeljem Zakona o biljnom zdravstvu ("Narodne novine", broj 75/05) i Naredbe o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije - Ambrozija artemisiifolia L. ("Narodne novine", broj 72/07) na području Osječko-baranjske županije tijekom 2011. godine, sedam fitosanitarnih inspektora obavilo je 52 inspekcija nadzora, pri čemu su donijeli 3 upravna rješenja, te su u 28 slučajeva donijeli usmena rješenja na zapisnik kojim su naredili uništenje korova. Nije bilo podnošenja optužnih prijedloga.

IV. AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENIH USTANOVA, OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA I UDRUGA U SUZBIJANJU AMBROZIJE

Ispitivanja onečišćenja vanjske atmosfere grada Osijeka, koja se kontinuirano provode od 1972. godine, nastavljena su i u 2011. godini, te je na području Osječko-baranjske županije izvršeno određivanje koncentracije peludi alergogenih biljaka u zraku na četiri mjerne postaje (Osijek, F.Krežme 1; Našice, Vinogradska 4; Đakovo, Bana J. Jelačića 6/5; Beli Manastir, Republike 1).

Područje istočne Hrvatske, posebice okolica Osijeka, evidentirano je kao područje s najvećom koncentracijom ambrozije u ovom dijelu Europe. Za prevenciju alergijskih simptoma od posebnog značaja za liječnika i bolesnika je podatak o početku i kraju peludne sezone, koji se dobiva sustavnim mjerenjem koncentracija peludnih zrnaca u zraku.

Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije u suradnji s Udrugom za borbu protiv alergijskih bolesti u kolovozu 2001. godine započeo je mjerenje koncentracije peludi ambrozije u zraku. Od 2002. godine mjerenja su se proširila i na mjerenje koncentracije ostalih alergogenih biljaka u zraku u gradu Osijeku. Od 2008. godine ispitivanja su se proširila postavljanjem mjerne postaje u gradu Našicama, a od 2009. godine na još dvije mjerne postaje, u gradovima Belom Manastiru i Đakovu. Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije svakodnevno, putem sredstava javnog priopćavanja, obavještava javnost o koncentraciji peludi alergogenih biljaka u zraku.

Mjerna postaja br.1. Osijek, F. Krežme 1

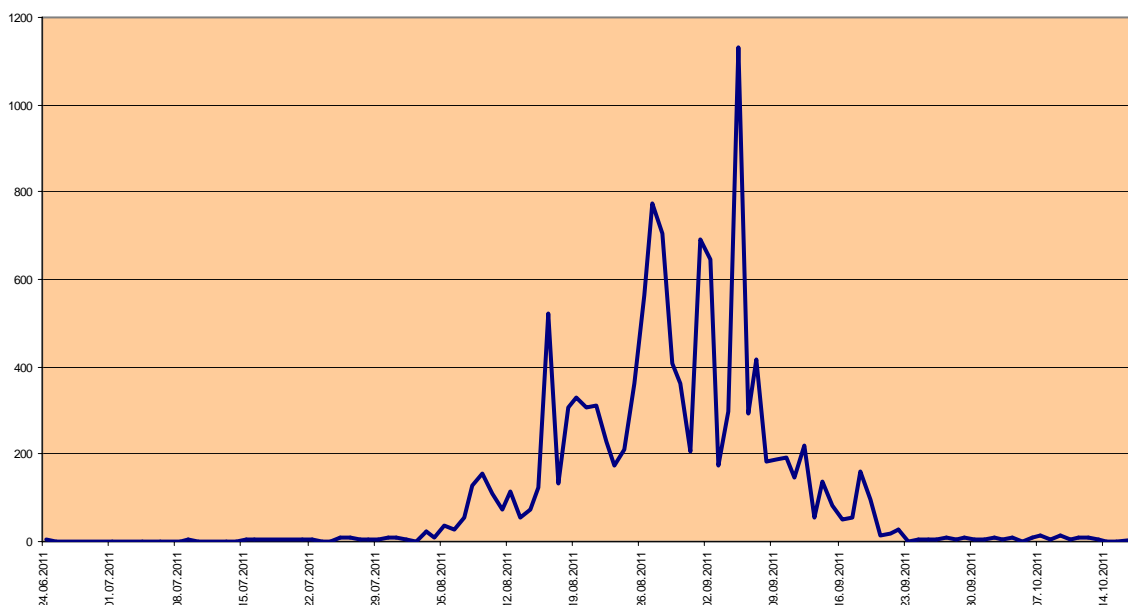
Obradom podataka dobivenih u razdoblju od 16. veljače 2011 do 17. listopada 2011. utvrđeno je da je tijekom proljetnih mjeseci najčešći alergen pelud čempresa, vrbe, breze i topole, od svibnja je u zraku povećana koncentracija peludi trava, a od srpnja do kraja sezone najbrojniji alergen je pelud korova (ambrozije i koprive). Pelud našeg najjačeg i najčešćeg alergena, biljke *Ambrosia artemisiifolia*, sredinom kolovoza prelazi granicu od 30 zrnaca /m³, što je koncentracija koja izaziva simptome alergijske reakcije kod gotovo svih alergičnih osoba. Pored ambrozije najbrojnija je bila pelud trava (por. *Poaceae*).

Najveći udio peludi u 2011 godini se odnosio na pelud korova 48%, na pelud trava otpada 8% ukupne količine peludi, dok je u proljetnim mjesecima prevladavala pelud drveća 44%.

Ukupna godišnja količina peludi ambrozije u 2011. godini iznosila je 12403 zrnaca (10035 zrnaca u 2010. godini) sa maksimalnom dnevnom koncentracijom od 1132 zrnaca /m³ (1610 zrnaca /m³ - 2010. godine), koja je zabilježena 05. rujna 2011. godine. Kako je granica alergijske reakcije za pelud ambrozije 30 zrnca /m³ na dan, vidljivo je da je na području grada Osijeka izmjerena maksimalna dnevna koncentracija puno veća od one koja izaziva alergijsku reakciju. U 2011. godini bilo je 45 dana (35 dana u 2010. godini) kada je dnevna koncentracija peludi ambrozije bila >30 zrnca /m³. Na području grada Osijeka u 2011 godini pelud ambrozije je bila prisutna u zraku 115 dana (87 dana u 2010. g).

Iz svega ovoga vidljivo je da količina peludi ambrozije znatno povećana u odnosu na 2010. godinu.

OSIJEK 2011



Slika 1. Kretanje koncentracije peludi ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia*) u 2011. godini.

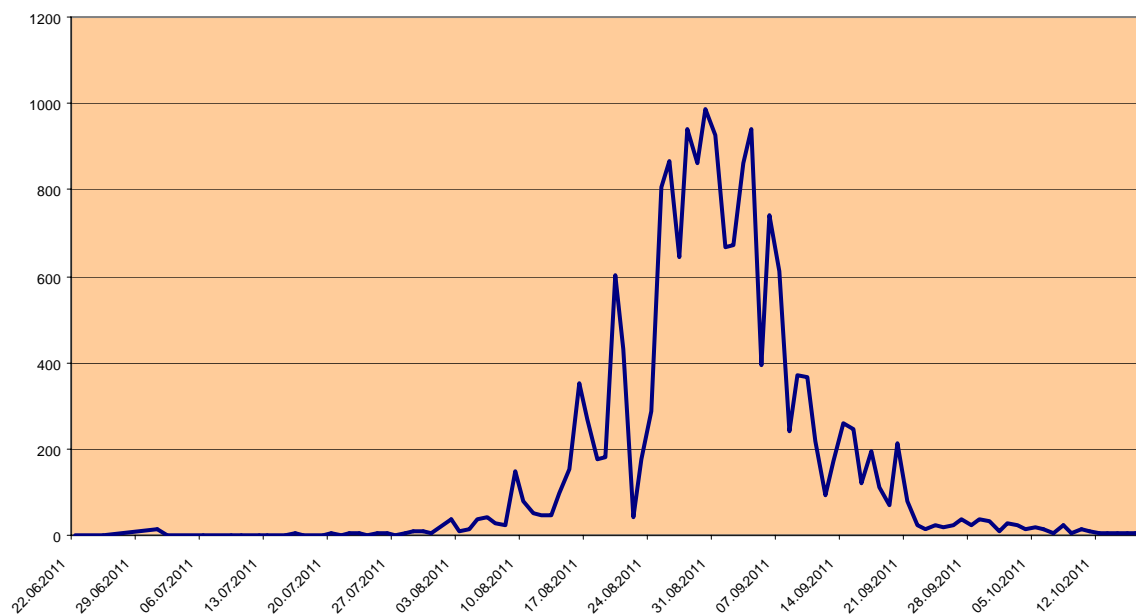
Mjerna postaja br 2: Našice, Vinogradska 4

Obradom podataka dobivenih u razdoblju od 15. veljače 2011. do 17. listopada 2011. utvrđeno je da je tijekom proljetnih mjeseci najčešći alergen pelud čempresa, topole, breze i vrbe, od svibnja je u zraku povećana koncentracija peludi trava, a od srpnja do kraja sezone najbrojniji alergen je pelud korova (ambrozije i koprive).

Najveći udio peludi u 2011 godini se odnosio na pelud korova 66%, na pelud trava otpada 6% ukupne količine peludi, dok je u proljetnim mjesecima prevladavala pelud drveća 28%. Pelud našeg najjačeg i najčešćeg alergena, biljke *Ambrosia artemisiifolia*, sredinom kolovoza prelazi granicu od 30 zrnaca /m³, što je koncentracija koja izaziva alergijske reakcije kod ljudi.

Ukupna godišnja količina peludi ambrozije u 2011. godini iznosila je 17492 zrnaca (15629 zrnaca u 2010. godini) sa maksimalnom dnevnom koncentracijom od 986 zrnaca /m³ (1679 zrnaca /m³ u 2010.godini), koja je zabilježena 30. kolovoza 2011 godine. Kako je granica alergijske reakcije za pelud ambrozije 30 zrnca /m³ na dan, vidljivo je da je na području grada Našica izmjerena maksimalna dnevna koncentracija puno veća od one koja izaziva alergijsku reakciju. U 2011 godini bilo je 50 dana (37 dana u 2010. g.) kada je dnevna koncentracija peludi ambrozije bila >30 zrnca /m³. Pelud ambrozije je bila prisutna u zraku 117 dana (89 dana).

NAŠICE 2011



Slika 2. Kretanje koncentracije peludi ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia*) u 2011. godini.

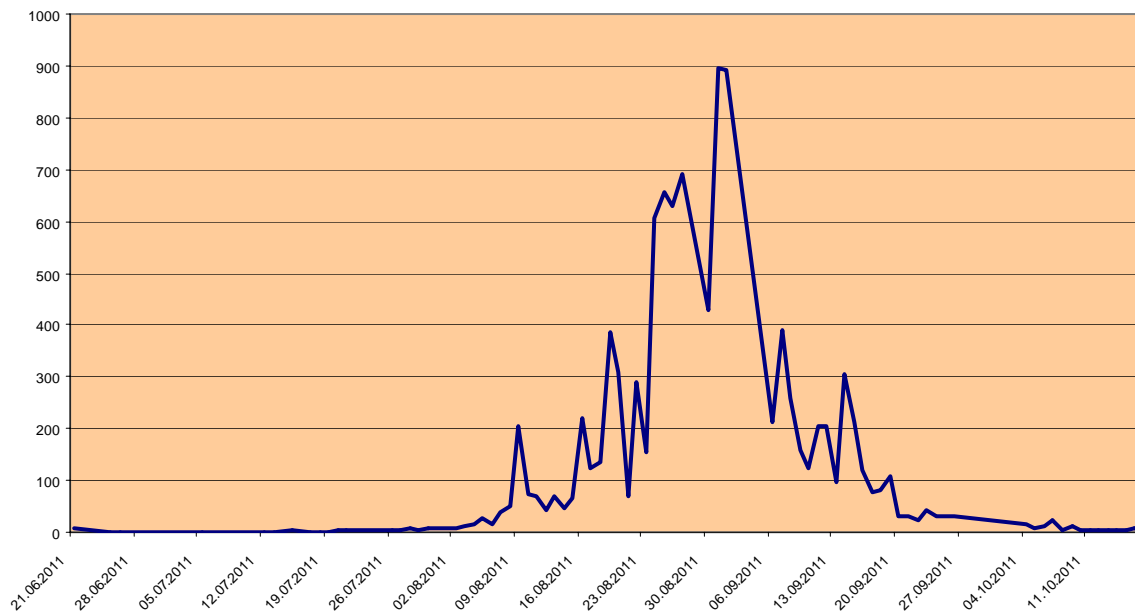
Mjerna postaja br. 3. Đakovo, Bana J. Jelačića 6/5

Obradom podataka dobivenih u razdoblju od 08. veljače 2011. do 17. listopada 2011. utvrđeno je da je tijekom proljetnih mjeseci najčešći alergen pelud čempresa i breze (Tablica 3), od svibnja je u zraku povećana koncentracija peludi trava, a od srpnja do kraja sezone najbrojniji alergen je pelud korova (ambrozije i koprive). Pelud našeg najjačeg i najčešćeg alergena, biljke *Ambrosia artemisiifolia*, sredinom kolovoza prelazi granicu od 30 zrnaca /m³, što je koncentracija koja izaziva alergijske reakcije kod ljudi. Pored ambrozije najbrojnija je bila pelud čempresa (por. *Cupressaceae*).

Najveći udio peludi u 2011 godini se odnosio na pelud korova 60%, na pelud trava otpada 8% ukupne količine peludi, dok je u proljetnim mjesecima prevladavala pelud drveća 32%.

Ukupna **godišnja količina peludi ambrozije u 2011. godini iznosila je 10168 zrnaca (12253 zrnaca u 2010. godini)** sa maksimalnom dnevnom koncentracijom od 894 zrnaca /m³ (1232 zrnaca /m³ u 2010. g.) koja je zabilježena 31. kolovoza 2011 godine. Kako je granica alergijske reakcije za pelud ambrozije 30 zrnaca /m³ na dan, vidljivo je da je na području grada Đakova izmjerena maksimalna dnevna koncentracija puno veća od one koja izaziva alergijsku reakciju. U 2011 godini bila su 43 (37 dana u 2010. g.) dana kada je dnevna koncentracija peludi ambrozije bila >30 zrnaca /m³. Pelud ambrozije je bila prisutna u zraku 118 dana. (81 dan u 2010. g.)

ĐAKOVO 2011



Slika 3. Kretanje koncentracije peludi ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia*) u 2011. godini.

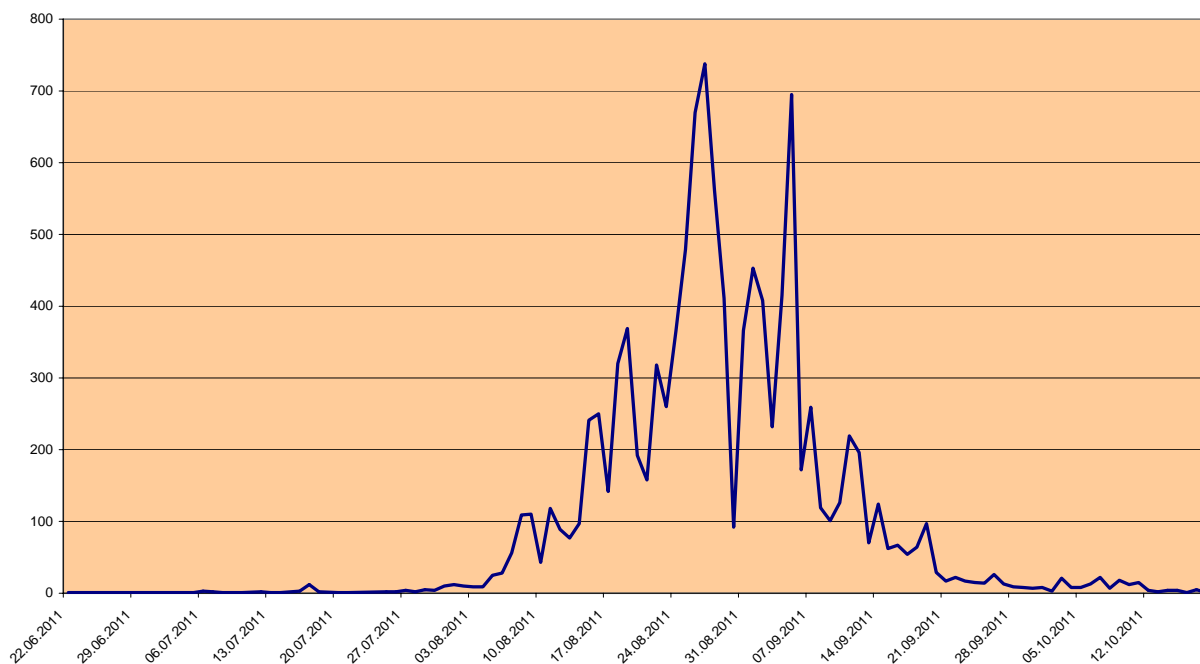
Mjerna postaja br. 4. Beli Manastir, Republike

Obradom podataka dobivenih u razdoblju od 09. veljače 2011. do 18. listopada 2011. utvrđeno je da je tijekom proljetnih mjeseci najčešći alergen pelud vrbe, breze i čempresa, od svibnja je u zraku povećana koncentracija peludi trava, a od srpnja do kraja sezone najbrojniji alergen je pelud ambrozije. Pelud našeg najjačeg i najčešćeg alergena, biljke *Ambrosia artemisiifolia*, sredinom kolovoza prelazi granicu od 30 zrnaca /m³, što je koncentracija koja izaziva alergijske reakcije kod ljudi.

Najveći udio peludi u 2011 godini se odnosio na pelud korova 58%, na pelud trava otpada 6% ukupne količine peludi, dok je u proljetnim mjesecima prevladavala pelud drveća 36% .

Ukupna godišnja količina peludi ambrozije u 2011. godini iznosila je 11053 zrnaca (2309 zrnaca u 2010. godini) s maksimalnom dnevnom koncentracijom od 738 zrnaca /m³, koja je zabilježena 27. kolovoza 2011 godine. Kako je granica alergijske reakcije za pelud ambrozije 30 zrnaca /m³ na dan, vidljivo je da je na području grada Belog Manastira izmjerena maksimalna dnevna koncentracija puno veća od one koja izaziva alergijsku reakciju (Slika 11). U 2011. godini bila su 44 dana kada je dnevna koncentracija peludi ambrozije bila >30 zrnaca /m³. Pelud ambrozije je bila u zraku 118 dana.

BELI MANASTIR 2011



Slika 4. Kretanje koncentracije peludi ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia*) u 2011. godini.

Osim mjerenja koncentracije peludi ambrozije (*Ambrosia artemisiifolia*) vršena su mjerenja i ostalih alergogenih biljaka. Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije objavljuje rezultate mjerenja u sredstvima javnog priopćavanja (Glas Slavonije, Slavonski radio, Slavonski dom, Slavenska televizija, Nova TV, Radio Đakovo, web stranice ZZJZ Osječko-baranjske županije). U svrhu izrade biometeorološke prognoze za cijelu Hrvatsku rezultati mjerenja se šalju u Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba.

Kao i prethodnih godina veliki doprinos u suzbijanju alergena korova ambrozije dale su udruge.

Udruga za borbu protiv alergijskih bolesti Osijek tijekom 2011. godine nastavljena je s uobičajenim aktivnostima - održan je niz predavanja za građanstvo s temom alergijskih bolesti, nastavljena edukacija o mogućim mjerama prevencije uz uključenje mlađeg kadra. Sudjelovali smo i na stručnim sastancima s problematikom alergijskih bolesti, uz sudjelovanje u medijima, te na Sajmu udruga. Spremni su nastaviti s uobičajenim aktivnostima i tijekom 2012. godine.

Udruga za zaštitu okoliša i ruralne baštine "Tuljan" nije dostavila tražene podatke za izradu ove Informacije.

Udruga Zdrav život iz Belišća tijekom 2011. je poduzimala sljedeće aktivnosti: edukacija volontera i članova udruge, suradnja sa sestrinskim udrugama, iskorjenjivanje ambrozije ručno, trimerima i kosama na području grada Osijeka, Belišća i Kitišanaca, provedba drugih programskih aktivnosti. U okviru ovih aktivnosti održane su 2 akcije, tijekom kojih je provedeno košenje i čupanje ambrozije na 5.000 m². Za provođenje mjera i aktivnosti udruge utrošeno je ukupno 374,00 kuna, financiranih iz donacije Grada Belišća. Zbog nedostatka sredstava, projekt nije realiziran do kraja (nabava trimera). Preostala sredstva prebačena su u proračun za 2012. godinu. U odnosu na 2010. godinu, aktivnosti u 2011. godini su se odvijale nešto manjim intenzitetom zbog bolesti predsjednika.

Tijekom 2011. godine evidentirano je 420 novodijagnosticiranih bolesnika s alergijskim bolestima u **Alergološkoj ambulanti Interne klinike Kliničkog bolničkog centra Osijek**. Tijekom 2008. godine dijagnosticirana su 224 novooboljela, tijekom 2009. godine 413, a tijekom 2010. godine

459, što pokazuje daljnji trend porasta učestalosti navedenih bolesti. U Ambulanti naglašavaju kako se ne radi kod svih bolesnika o preosjetljivosti na pelud ambrozije. Prema Međunarodnoj medicinskoj klasifikaciji bolesti tegobe u smislu sezonskog rinitisa šifriraju se kao J 30.1. Navedena šifra MKB odnosi se na sve peludi, a ne samo na pelud korova, odnosno ambroziju.

Na službeni upit upućen svim **osnovnim i srednjim školama** na području Osječko-baranjske županije o sudjelovanju učenika u provedbi aktivnosti u suzbijanju ambrozije tijekom 2011. godine odgovorile su neke škole. Velik broj škola je potvrdio gostovanje gospodina Rudeža s edukativnim filmom.

U **Medicinskoj školi** je provedena edukacija o štetnosti ambrozije.

Učenici Škole **Ivan Štark** su sudjelovali 25. svibnja u akciji čišćenja ambrozije kod TC Portanova.

U školskoj godini 2010./11. **III. gimnazija Osijek** nastavila je s aktivnostima u prevenciji suzbijanja alergeni korova. Uredno i sistematski uništili su nasade ambrozije u školskom dvorištu i neposrednoj blizini škole. Učenici su odgledali film o uništavanju ambrozije koji je prezentirao gospodin Rudež "Ambrozija nevidljivi neprijatelj". Učenicima je dodijeljena lokacija kod Portanove na kojoj su praktično radili na uništenju ambrozije, i to učenici trećih i četvrtih razreda.

U sklopu akcije Hrvatska volontira zajedno s Udrugom Tuljan u rujnu mjesecu 2011. godine učenici **Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas** su sudjelovali u uništavanju ambrozije.

U **Osnovnoj školi Tenja** tijekom 2011. godine provodilo se proljetno i jesensko čišćenje škole, te se tom prilikom uklanjala i ambrozija.

Ravnateljica Osnovne škole Svete Ane u Osijeku naglašava kako učitelji nisu spremni voditi djecu na teren glede suzbijanja ambrozije jer smatraju da nekome, ukoliko je alergičan može pozliti, pa ne žele snositi posljedice. Naglašava također da radionice i predavanja učenicima mogu držati isključivo stručne osobe. Stoga nisu dopuštali održavanje radionica i predavanja osobama bez stručne kvalifikacije.

V. FINANCIRANJE AKTIVNOSTI SUZBIJANJA AMBROZIJE IZ PRORAČUNA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Programom javnih potreba u zdravstvu na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 15/10.) u Proračunu Osječko-baranjske županije za 2011. godinu planirano je 100.000,00 kuna za mjere i aktivnosti koje će se poduzimati u cilju suzbijanja ambrozije na području Županije te radi smanjivanja njezinog utjecaja na zdravlje ljudi. Rebalansom Proračuna, budući da nije bilo zahtjeva za financiranje/sufinanciranje odgovarajućih programa/projekata za ovu namjenu utvrđen je iznos od 10.000,00 kuna ("Županijski glasnik" broj 04/11., 08/11., 12/11.), u sklopu kojih je sa svih 10.000,00 kuna financirani projekti Udruge za borbu protiv alergijskih bolesti iz Osijeka za projekt "Živjeti bez ambrozije".

Temeljem natječaja za financiranje udruga Udruga za zaštitu okoliša i ruralne baštine "Tuljan" dobila je 5.000,00 kuna za projekt "Živjeti bez ambrozije". U 2012. godini za projekt "borbe protiv ambrozije" u Proračunu Županije planiran je iznos od 50.000,00 kuna.

ZAKLJUČAK

Naredba o poduzimanju mjera obveznog uklanjanja ambrozije iz svibnja 2004. godine, kolovoza 2006. godine i srpnja 2007. godine, pokazala se kao dovoljan pravni okvir kojim se uređuje problematika suzbijanja ambrozije. Većina obveznika uklanjanja alergnog korova s područja Osječko-baranjske županije i u 2011. godini je postupala po njoj i poduzimala mjere suzbijanja i uklanjanja ambrozije, ali u okviru svojih financijskih mogućnosti.

Iako je bilo za očekivati kako će se stanje nakon donošenja Naredbe poboljšati i u budućnosti rezultirati efikasnim suzbijanjem ambrozije, sprječavanjem njezina širenja i smanjenjem broja alergičnih osoba, koncentracije alergene peludi izmjerene tijekom prošlogodišnje sezone njezina cvjetanja i dalje ukazuju na alarmantnu situaciju.

Kontinuirane aktivnosti na animiranju "problema ambrozije" posljednjih nekoliko godina rezultirale su činjenicom razvijanja svijesti o ovom problemu, uz nadležne službe, i kod građana pa i učenika osnovnih i srednjih škola. Poseban značaj u animiranju štetnog utjecaja širenja ambrozije na zdravlje zajednice, osim udruga, ima sve veća zainteresiranost medija za ovu problematiku. Međutim, treba naglasiti da još uvijek ima prostora za rad jer nijedan pravni okvir nije dovoljan bez razvijene svijesti svih građana o posljedicama ovog problema, ali i bez dovoljne financijske podrške aktivnostima u njegovu rješavanju.